

Azurmejsen

(*Cyanistes cyanus*)

AF LARS ALBERTSEN, FREDERICIA

Vinteren 2008-09 var jeg på besøg hos en fugleven i Odense, der ligesom jeg har en masse frugt- og insektædende fugle. Hans fuglehold består dog af de noget større arter så som: Latterfugle, tokoer og turakoer. Ja - og så har han da også enkelte små arter. Det var her, i en veltilplantet voliere med »overskydende« fugle fra sommeren, at den sad – Azurmejsen.

Ligner den almindelige Blåmejsje

Azurmejsen ligner vores almindelige Blåmejsje, dog er den hvid i stedet for gul. Det var en han, og den var kommet over til ham fra en af vores fælles fuglevenner. Her gik den sammen med Sangtimalier og Dompapper. Jeg blev straks betaget af dens livlige væsen og utrolige smukke fjerdragt. Jeg spurgte, hvordan de var at have i voliere og hvad pasning angik, og om der var andre, som havde den? Svaret blev dog noget nedslående - ingen havde tilsyneladende det store kendskab til den.

De få, som forsøgte sig med Azurmejsen, kunne ikke holde liv i hunnerne om vinteren, og da de er svære af få fat i og temmelig dyre at anskaffe, har de fleste opgivet igen.

Jeg brugte nu resten af vinteren på at læse om Azurmejsen og snakke med de få, som havde forsøgt sig med den. Dem, som har mest succes med Azurmejsen, er imidlertid tyskerne, belgierne og hollænderne.

Fik mulighed for at købe en enlig han

Vinteren 2010 fik jeg så mulighed for at købe en enlig han, da endnu en hun desværre var død. Jeg fik fuglen hjem og den faldt hurtigt til. Den blev, vinteren over, sat i en voliere sammen med 1,1 Sangtimalie (*Leiothrix lutea*).

Februar måned kom, hvilket betyder Zwolle-marked i Holland. Her skulle jagten på en hun indledes. Jeg havde korresponderet med en tysk kontakt angående en hun. Han havde dog også skrevet, at det nok ville blive en umulig opgave - *men prøves skulle det!*

Zwolle-markedet bød ikke på mange Azurmejsjer - fem stk. de tre af dem uden DNA-test, og så er det næsten altid med sikkerhed hanner. De sidste to var imidlertid et par, men ejeren ville ikke sælge hunnen.

Jeg mødtes med min tyske kontakt og besluttede til sidst - og efter lange forhandlinger - at købe hans par. Nu havde jeg så 2,1 Azurmejsje, men manglede altså stadig en hun til min ene han. Det ville jo være nemmere at sælge et par frem for en enlig han. Jeg tog nu kontakt til Jan Asp, Vejle, som tidligere havde været til stor hjælp med at finde fugle til mig i udlandet. Tre uger senere ringede han til mig. Han var på vej hjem fra Holland, og her havde han hos en af sine kontakter set Azurmejsjer og havde købt en hun til mig. Nu havde så jeg to par; hvoraf det ene par blev sendt ned til Bente Murrekilde i Sønderborg.

Azurmejserne faldt lynhurtigt til

Sidst på vinteren var volieren til Azurmejserne færdigbygget. Den er bygget som en ottekant med to »vinger« på. I volieren er der plantet en stor rhododendron, fire tujaer, en sommerfuglebusk, et tulipantræ og et paradisæbletræ. Azurmejserne blev sat ud i volieren og faldt lynhurtigt til. Hannen fløj ud og ind af de opsatte reddekasser, men kunne desværre ikke rigtigt lokke hunnen med.

Først på foråret kom der et par Sommerfuglefinker (*Uraeginthus bengalus*) ind til mejserne. Det gik fint - finkerne byggede rede og lagde en masse æg - dog alle ubefrugtede.

Blev mere og mere fortrolige

Det var nu blevet sommer, og alle fuglene havde det fantastisk i den ny voliere. Azurmejserne blev mere og mere fortrolige og kom helt hen til tråden, når der skulle fodres - især med levende foder. Mere blev det desværre ikke til. Hannen »boede« i begge reddekasser og forsøgte jævnligt at lokke hunnen til - *men nej...* Det blev kun til små korte besøg fra hendes side. Nu må jeg så bare se, om jeg kan holde liv i hunnen. Har hørt fra andre, at det kan være en fordel at adskille dem om vinteren - så det har jeg gjort - *og så må vi se, om det hjælper.*

Kræver store mængder levende foder

Azurmejsen minder som tidligere nævnt om vores Blåmejsje både i størrelse (13 cm) og adfærd - dog er den hvid i stedet for gul. Kønnene er ens. Den lever i det nordlige Finland, Rusland og Sibirien. Den skal have store mængder levende foder som myg, maddiker, voksmøl, bladlus og mikroorm. Derudover bør den tilbydes universalfoder gerne 5-6 forskellige slags, hjemmelavet sandkage og pellets. Den får også frø såsom sissen, trope- og skovfugleblanding samt lidt frugt - endvidere solsikkefrø om vinteren.

Kunne se, høre og mærke foråret

Så kom foråret 2012, og man kunne se, høre og mærke det på fuglene, både i vores voliere og i naturen. Nu var det så bare at håbe på, at man havde heldet og dygtigheden med sig i den kommende ynglesæson, og om man havde forberedt sig godt nok med såvel foder som voliereforhold.

Nu var den tid på året også kommet, hvor jeg skulle lukke mine Azurmejsere sammen. Både hollænderne og tyskerne mener, at det er nødvendigt at adskille fuglene om vinteren - så det havde jeg også gjort, men jeg ved imidlertid, at Bente Murrekilde i Sønderborg lader sine Azurmejsere gå sammen hele tiden uden de store problemer.

Hunnen blev nu som den første lukket ud i volieren, og her fik den lov til at gå alene i en lille uges tid for at lære omgivelserne at kende igen.

I begyndelsen af marts blev hannen så lukket indtil hunnen, og nu var det så bare om at holde godt øje med, at han ikke ville blive for hård over for hende, nu hvor ynglesæsonen så småt var i gang. Alt forløb imidlertid fint, men hannen er nu også en helt speciel han med et supergodt sindelag.

Hunden blev nu børstet

Azurmejserne fik naturligvis en masse forskellige former for redemateriale til deres rådighed såsom: Små kviste, dun, kokostrevler, små blade og en masse mos – men intet af det så ud til at interessere dem. Det var først, da jeg opdagede, at mejserne var meget interesserede i min schæferhund, når denne gik tæt forbi volieren, at jeg kom i tanker om dyrehår. Hunden blev nu børstet, mens fuglene - især hunnen - iagttog mig nøje, og jeg nåede dårligt nok at anbringe hundehårene i tråden, før Azurmejsen-hunnen var der. Nu var det så bare at sørge for tilstrækkeligt med dyrehår til deres redebygning, og derfor blev der nu samlet både hunde- og hestehår til fuglene.

I slutningen af maj lagde jeg mærke til, at der kun var én Azurmejsen at se i volieren, og det var hannen, så hunnen lå sandsynligvis på rede i den ene af de opsatte reddekasser. Det var kun om morgenen og sidst på eftermiddagen, når der blev fodret, at hun viste sig.

Bidroner er som slik for fuglene

Omkring den 16. juni hørte jeg tiggelyde fra reden, og begge forældrefugle var meget ihærdige med at finde små, levende fødeemner til ungerne. De fik tilbudt masser af maddiker og mikroorm samt de få, men helt fantastiske bidroner, jeg kunne få fat i. Disse er som slik for fuglene og kan varmt anbefales til alle fugleholdere. Derudover fik mejserne det udbytte, som min insektfanger havde givet i løbet af natten. I denne periode fik de nærmest ingen melorme.

De følgende dage blev der holdt ekstra øje med reden – ja, og lyttet, når der blev fodret. Jeg kunne se på forældrefuglene, at det hele så ud til at fungere, hvilket også kunne høres på de sultne unger, som tiggede mere højlydt for hver dag, der gik - *dejligt at høre*.

Spændingen var stor for at komme til at se, hvor mange unger der var, men jeg ville imidlertid ikke forstyrre fuglene unødigt.

Hvor mange var der mon tilbage?

Onsdag den 27. juni om morgenen, da jeg skulle fodre, sad der en unge på bunden - *desværre død*. Den var stor og næsten fuldfjeret. Hvor mange unger var der mon nu tilbage, og havde de det godt?

Torsdag morgen den 28. juni blev der fodret, som jeg plejede. Endnu var der ingen unger at se i volieren, men det var der til gengæld, da jeg kom hjem fra arbejde - *syv store, flotte, velfungerende unger - det tegnede godt*.

Natten mellem torsdag og fredag kom der imidlertid et voldsomt skybrud, der desværre tog én af ungerne, som åbenbart ikke havde fundet et tryk og tørt sted at overnatte. De resterende seks unger havde det fint og så ud til at trives.

Dage blev til uger

Dagene gik, og ungerne voksede sig store og kraftige. De blev passet godt af begge forældre, som var meget ihærdige med at finde små insekter i beplantningen. Især roserne blev tjekket for lus og samtlige rådne træstammer, der lå i volieren, blev pillet i stykker for at få fat i de insekter, som nu engang gemte sig der.

Dage blev til uger og alt forløb stille og roligt - næsten for godt til at være sandt, hvilket det da også skulle vise sig at være, for sidst på sommeren døde fire unger i løbet af bare 36 timer. Af hvad ved jeg ikke, men formentlig en form for virus, som ungerens immunforsvar endnu ikke var stærkt nok til at klare.

Nå - men nu var der så kun to unger tilbage, som begge var selvstændige, og de klarede sig heldigvis godt, og så er der bare at håbe på - *at det kommer til at gå lidt bedre næste år...*